

A-1671

INSTYTUT TURYSTYKI

**Struktura i rozmieszczenie
terytorialne podróży cudzoziemców
w Polsce w 1995 roku**

Opracował:
Jerzy Łaciak

Warszawa 1996

BIBLIOTEKA IT
Archiwum Prac
Naukowo-Badawczych

A-1671

Praca wykonana na zlecenie Urzędu Kultury Fizycznej i Turystyki (R-6.4.1)

Spis treści

Uwagi wstępne	5
I. Przyjazdy turystów zagranicznych do Polski według województw i regionów	6
II. Przyjazdy turystów zagranicznych z wybranych krajów według województw	17
III. Rozmieszczenie przekroczeń granicy przez cudzoziemców przybywających na jeden dzień	40
Uwagi końcowe	43

Spis mappek

- Przyjazdy turystów zagranicznych do Polski w 1995 roku według regionów (w mln)
- Przyjazdy turystów zagranicznych do Polski w 1995 roku według województw (w mln)
- Przyjazdy turystów zagranicznych w 1995 roku według głównych regionów (w mln)
- Przyjazdy turystów zagranicznych w 1995 roku według polskich regionów turystycznych wyróżnionych przez Arthur D. Little Int., Inc. (w mln)
- Przyjazdy turystów zagranicznych w 1995 roku według regionów utworzonych w wyniku porozumień międzywojewódzkich (w mln)
- Przyjazdy turystów zagranicznych w 1995 roku według makroregionów gospodarczo-planistycznych Polski (w mln)
- Przyjazdy turystów z Niemiec w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z Ukrainy w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z Białorusi w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z Rosji w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z Litwy w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z krajów byłego ZSRR w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z Czech w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów ze Słowacji w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z Czech i Słowacji razem w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z Austrii w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z Holandii w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z Belgii w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z krajów Beneluksu razem w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z Danii w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów ze Szwecji w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z krajów skandynawskich w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z Francji w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z Wielkiej Brytanii w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z Włoch w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z USA w 1995 roku według województw
- Przyjazdy turystów z Ameryki Północnej (USA, Kanada) w 1995 roku według województw
- Przekroczenia granicy w 1995 roku przez cudzoziemców przybywających do Polski na jeden dzień według województw (w mln)
- Przekroczenia granicy w 1995 roku przez cudzoziemców przybywających do Polski na jeden dzień według województw oraz krajów sąsiadujących (w mln)

Uwagi wstępne

Celem opracowania jest przedstawienie terytorialnego rozmieszczenia przyjazdów cudzoziemców do Polski. Uwzględniono podział na turystów i odwiedzających jednostkowych. Analizę przeprowadzono stosując dwa podstawowe rodzaje jednostek terytorialnych: region i województwo. Przedstawiono przyjazdy cudzoziemców do regionów wyróżnionych według różnych kryteriów.

Przedstawione w opracowaniu dane mają charakter szacunkowy.

Odpowiednie szacunki zostały dokonane na podstawie następujących głównych źródeł informacji:

- dane publikowane przez GUS, opracowywane na podstawie rejestracji przez Straż Graniczną
- dane GUS dotyczące korzystania przez turystów zagranicznych z obiektów noclegowych turystyki według obywatelstwa (na podstawie formularza KT-1)
- wyniki badań Instytutu Turystyki prowadzonych na przejściach granicznych dotyczących przyjazdów cudzoziemców do Polski¹
- szacunki Instytutu Turystyki dotyczące udziału turystów zagranicznych wśród cudzoziemców przekraczających polską granicę²
- dane GUS dotyczące ruchu granicznego i wydatków cudzoziemców w Polsce w 1995 roku³

¹ Witold Bartoszewicz, *Przyjazdy turystów zagranicznych do Polski w roku 1995. Raport z badań*, Warszawa 1996

² *ibidem*

³ *Ruch graniczny i wydatki cudzoziemców w Polsce w 1995 r.*, Warszawa 1996 r.

I Przyjazdy turystów zagranicznych do Polski według województw i regionów

Po raz kolejny Instytut Turystyki przeprowadził badania przyjazdowego ruchu turystycznego do Polski uwzględniając umowne regiony.

Układ regionów, jaki przyjęto w ankietach wynikał ze względów technicznych. Chodziło o maksymalną przejrzystość, tak by badani turyści, nie obeznani dobrze z naszą geografią, mogli się łatwo odnaleźć na zaproponowanej mapce. Respondentom przedstawiono mapkę Polski z zaznaczonymi dla orientacji ważniejszymi miastami i podziałem na regiony wg układu: pas północny, środkowy i południowy; te z kolei podzielono na trzy pasy: zachodni, centralny i wschodni. W rezultacie powstało dziewięć regionów, których granice pokrywają się z granicami województw. Respondent miał za zadanie wskazać odwiedzone przez niego regiony.

Wyróżnione w naszej ankiecie regiony obejmują następujące województwa:

Północny-zachodni:

szczecińskie, koszalińskie

Północny-środkowy:

gdańskie, elbląskie, słupskie

Północny-wschodni:

olsztyńskie, suwalskie

Środkowy-zachodni:

poznańskie, gorzowskie, zielonogórskie, pilskie, leszczyńskie

Środkowy-centralny:

warszawskie, łódzkie, częstochowskie, toruńskie, skierniewickie, bydgoskie, kieleckie, ciechanowskie, piotrkowskie, kaliskie, konińskie, radomskie, włocławskie, płockie, sieradzkie

Środkowy-wschodni:

białostockie, przemyskie, lubelskie, rzeszowskie, siedleckie, zamojskie, chełmskie, ostrołęckie, białkopodlaskie, łomżyńskie, tarnobrzskie

Południowy-zachodni:

wrocławskie, jeleniogórskie, wałbrzyskie, legnickie

Południowy-środkowy:

katowickie, bielskie, opolskie

Południowy-wschodni:

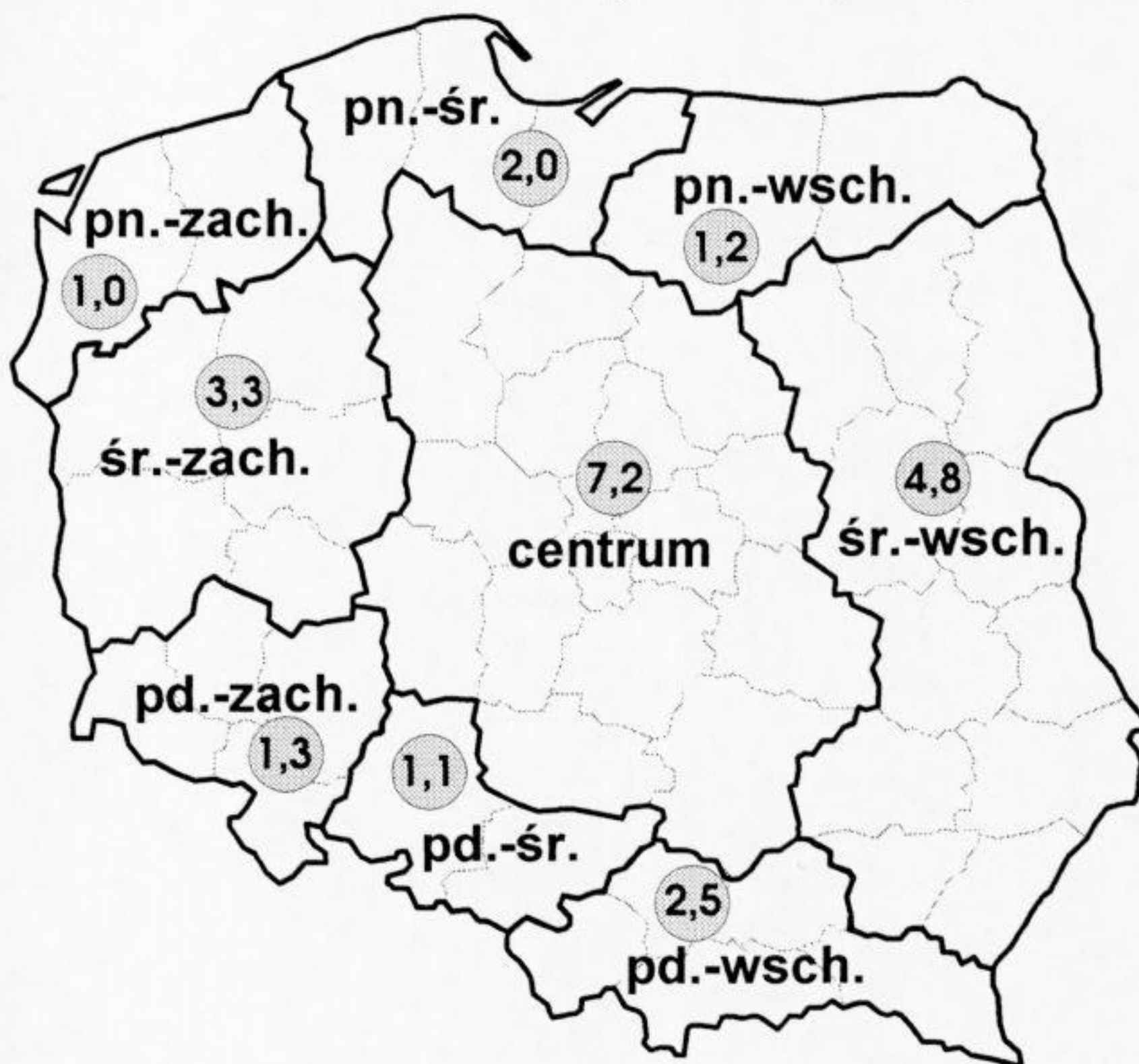
krakowskie, nowosądeckie, krośnieńskie, tarnowskie

W 1995 roku w kierunku do Polski granicę przekroczyło 82,2 mln cudzoziemców, w tej liczbie 19,2 mln stanowili turyści czyli osoby, które w Polsce spędziły co najmniej jeden nocleg.

Rozmieszczenie turystów zagranicznych według przyjętych w badaniach regionów przedstawia mapka. Należy pamiętać, że jedna osoba mogła odwiedzić więcej niż jeden region.

Przyjazdy turystów zagranicznych do Polski w 1995 roku wg regionów (w mln)

Ogółem: około 19,2 mln turystów



Źródło: Badania i oszacowania Instytutu Turystyki

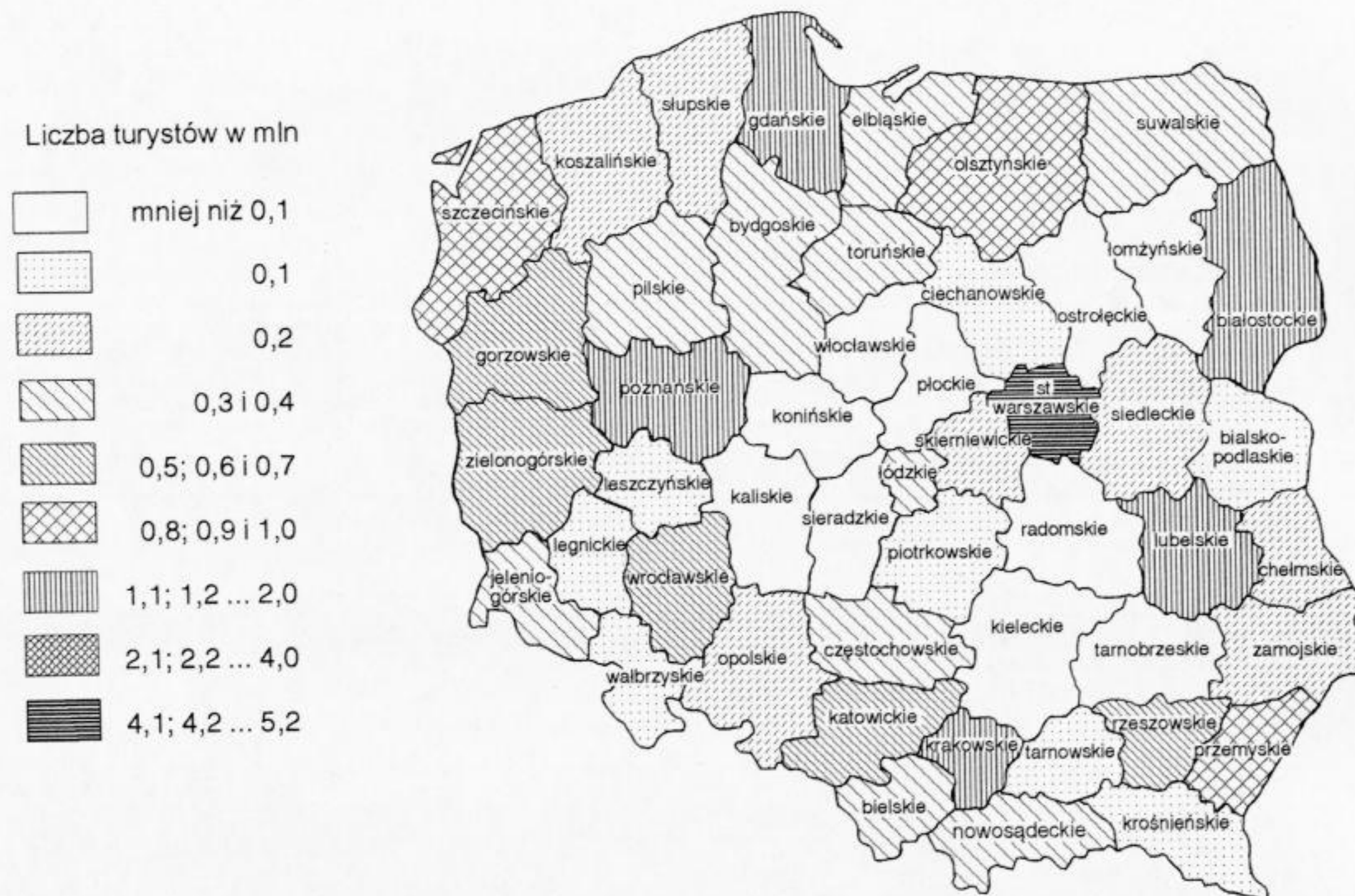
Na podstawie wyników badań Instytutu Turystyki prowadzonych na przejściach granicznych oraz struktury korzystających z bazy noclegowej według GUS dokonano oszacowań dotyczących rozmieszczenia turystów zagranicznych według województw. Rezultaty przedstawia tabela. Zawarte w niej liczby podano po zaokrągleniu do 0,1 mln. Należy je traktować jako oszacowania dające przybliżoną orientację co do głównych tendencji. Graficznym odzwierciedleniem danych z tabelki jest przedstawiona mapka.

Tab. 1 Rozmieszczenia turystów zagranicznych według województw

Region/ województwo	Liczba turys- tów w mln	Region/ województwo	Liczba turys- tów w mln
OGÓŁEM POLSKA	19,2		
Północny-zachodni	1,0	Środkowy-wschodni	4,8
Szczecińskie	0,8	Lubelskie	1,5
Koszalińskie	0,2	Białostockie	1,1
		Przemyskie	0,9
Północny-środkowy	2,0	Rzeszowskie	0,5
Gdańskie	1,4	Chełmskie	0,2
Elbląskie	0,4	Siedleckie	0,2
Słupskie	0,2	Zamojskie	0,2
		Białkopodlaskie	0,1
Północny-wschodni	1,2	Łomżyńskie	mniej niż 0,1
Olsztyńskie	0,9	Ostrołęckie	mniej niż 0,1
Suwalskie	0,3	Tarnobrzeskie	mniej niż 0,1
Środkowy-zachodni	3,3	Południowy-zachodni	1,3
Poznańskie	1,6	Wrocławskie	0,7
Gorzowskie	0,7	Jeleniogórskie	0,4
Zielonogórskie	0,6	Legnickie	0,1
Pilskie	0,3	Wałbrzyskie	0,1
Leszczyńskie	0,1		
		Południowy-środkowy	1,1
Środkowy-centralny	7,2	Katowickie	0,5
Warszawskie	5,2	Bielskie	0,4
Częstochowskie	0,4	Opolskie	0,2
Bydgoskie	0,3		
Łódzkie	0,3	Południowy-wschodni	2,5
Toruńskie	0,3	Krakowskie	2,0
Skierniewickie	0,2	Nowosądeckie	0,3
Ciechanowskie	0,1	Krośnieńskie	0,1
Piotrkowskie	0,1	Tarnowskie	0,1
Kaliskie	mniej niż 0,1		
Kieleckie	mniej niż 0,1		
Konińskie	mniej niż 0,1		
Płockie	mniej niż 0,1		
Radomskie	mniej niż 0,1		
Sieradzkie	mniej niż 0,1		
Włocławskie	mniej niż 0,1		

źródło: oszacowania Instytutu Turystyki

Przyjazdy turystów zagranicznych do Polski w 1995 roku według województw



Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

Jednostki terytorialne takie jak województwa są administracyjnie ściśle określone. Regiony mogą być wyróżnione według różnych kryteriów. W niniejszym opracowaniu uwzględniono:

- główne regiony turystyczne kraju (województwa nadmorskie, górskie i pojezierne)
- polskie regiony turystyczne wyróżnione przez Arthur D. Little Int., Inc.
- regiony utworzone w wyniku porozumień międzywojewódzkich
- regiony gospodarczo-planistyczne Polski⁴

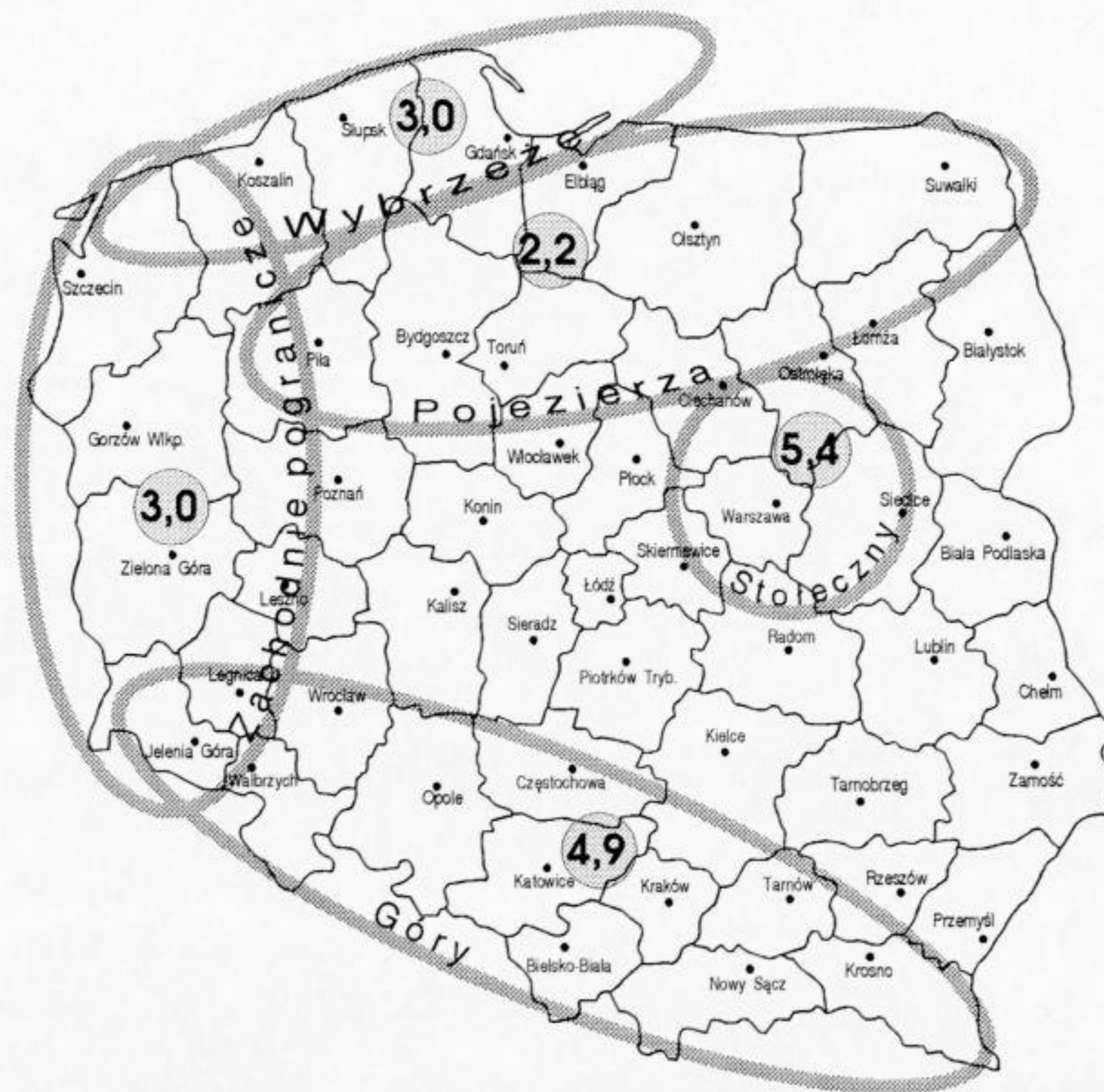
Na mapkach przedstawiono rozmieszczenie przyjazdów do tak wyróżnionych województw.

⁴ Z. Batorowicz, A. Suliborski *Geografia ekonomiczna Polski*, Warszawa 1988 r.

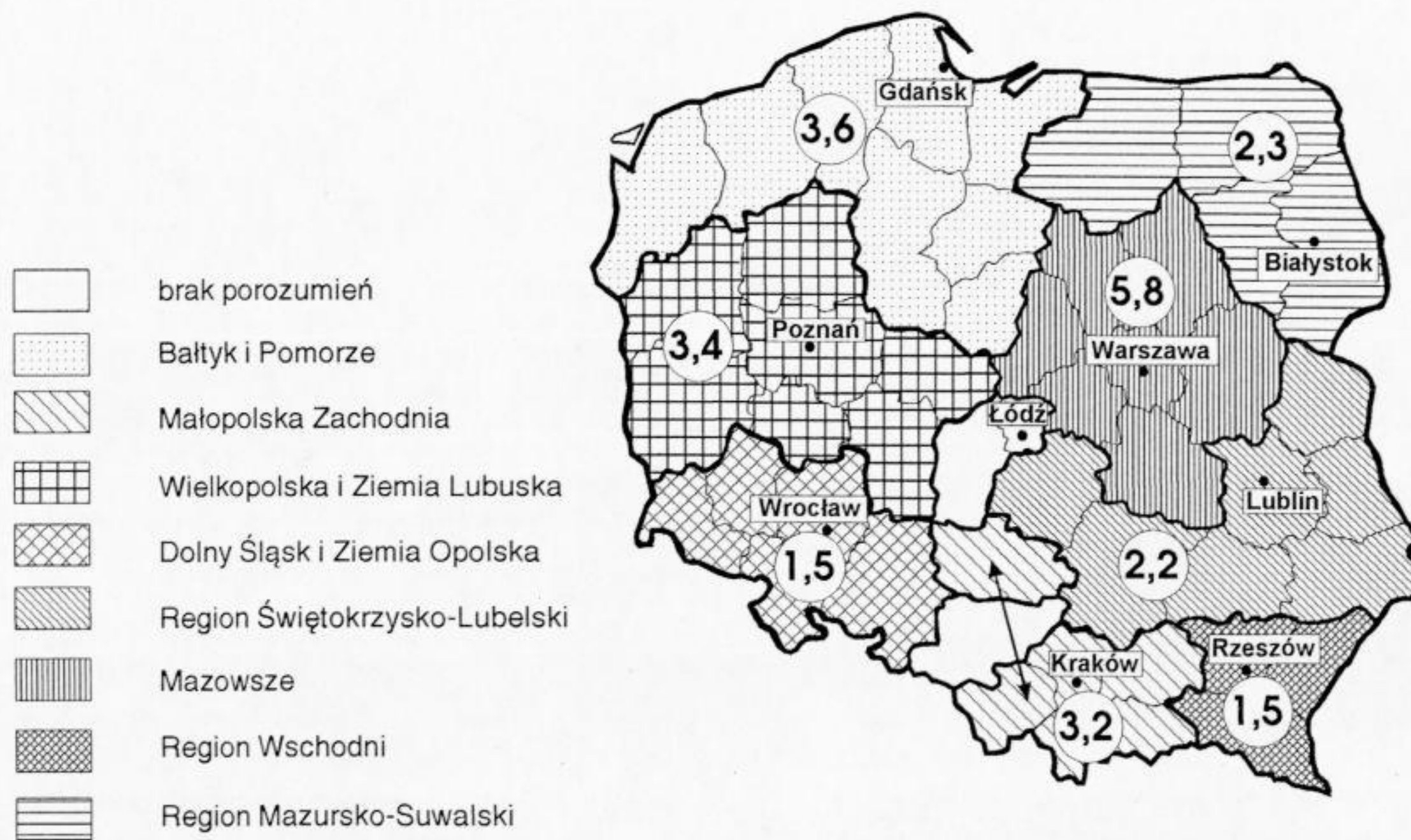
Przyjazdy turystów zagranicznych w 1995 roku
według głównych regionów (w mln)



Przyjazdy turystów zagranicznych w 1995 roku
według polskich regionów turystycznych wyróżnionych
przez Arthur D. Little Int., Inc. (w mln)

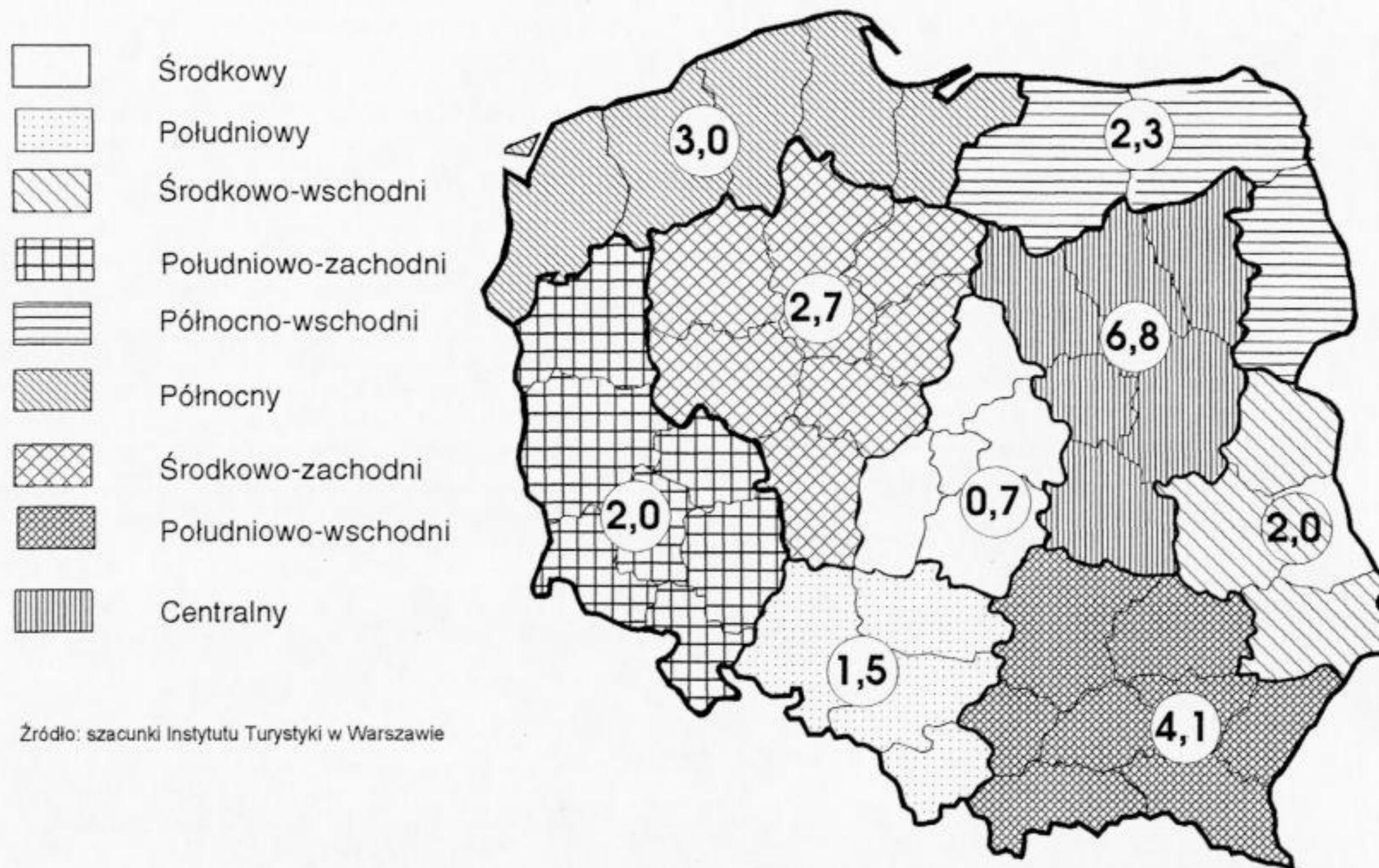


Przyjazdy turystów zagranicznych w 1995 roku
według regionów utworzonych w wyniku
porozumień międzywojewódzkich (w mln)



Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

Przyjazdy turystów zagranicznych
w 1995 roku według makroregionów
gospodarczo-planistycznych Polski (w mln)



Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

II Przyjazdy turystów zagranicznych z wybranych krajów według województw

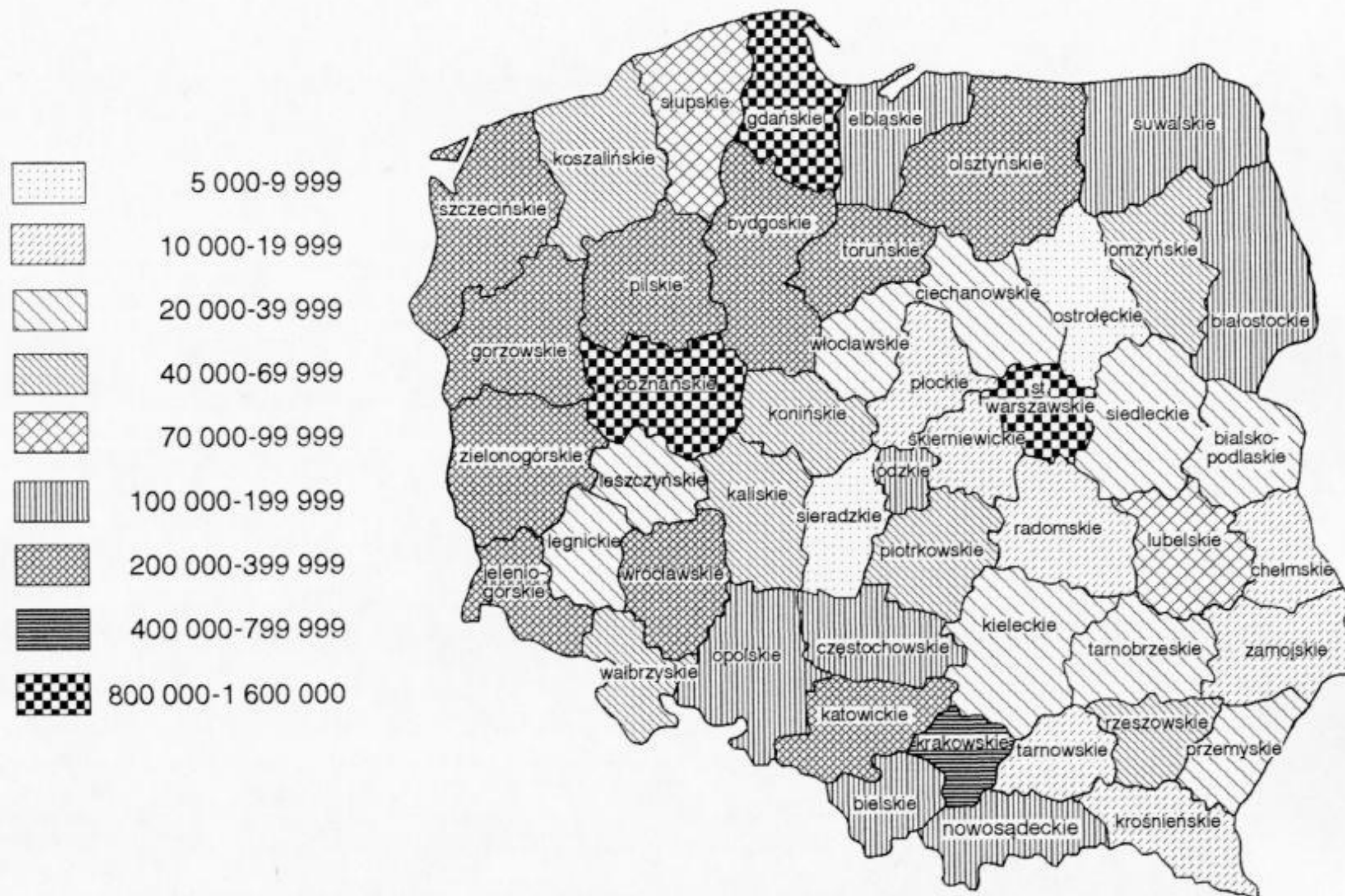
Na podstawie szacunków dotyczących liczby turystów z poszczególnych krajów przyjeżdżających do Polski, wyników badań ankietowych prowadzonych przez Instytut Turystyki na przejściach granicznych oraz danych GUS dotyczących turystów zagranicznych korzystających z obiektów noclegowych turystyki według obywatelstwa, dokonano oszacowań i określono, które województwa i w jakim stopniu były w 1995 roku odwiedzane przez turystów z wybranych krajów. Rezultaty analiz przedstawiono na mapkach. Wybór krajów podyktowany był dostateczną liczbą turystów w próbie badań prowadzonych na przejściach granicznych.

Tab. 2 Przyjazdy turystów zagranicznych do Polski w 1995 r. (w tys.)⁵

Świat ogółem	19 220
kraje b. ZSRR	8 930
Ukraina	3 100
Białoruś	2 150
Rosja	1 915
Litwa	930
inne kraje b. ZSRR	835
Czechy i Słowacja	570
Czechy	450
Słowacja	120
Niemcy	6 690
inne kraje (poza sąsiednimi)	3 030
Austria	370
Holandia	355
Francja	320
USA	200
Szwecja	195
Wielka Brytania	190
Dania	170
Włochy	170
Belgia	160
pozostałe	900

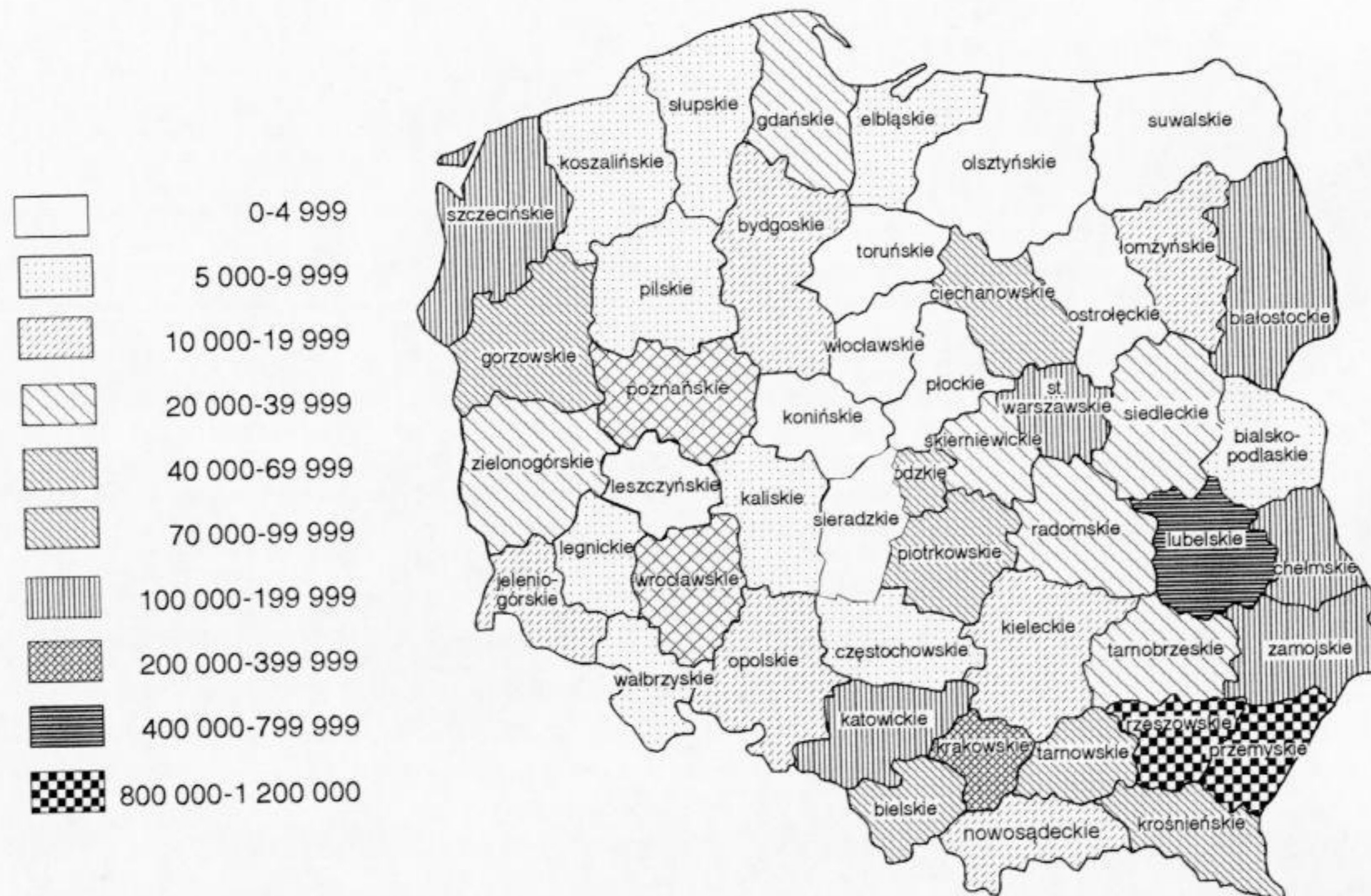
⁵ Wymieniono tylko te kraje, dla których dokonano szacunków dotyczących rozmieszczeniu według województw

Przyjazdy turystów z Niemiec w 1995 roku według województw

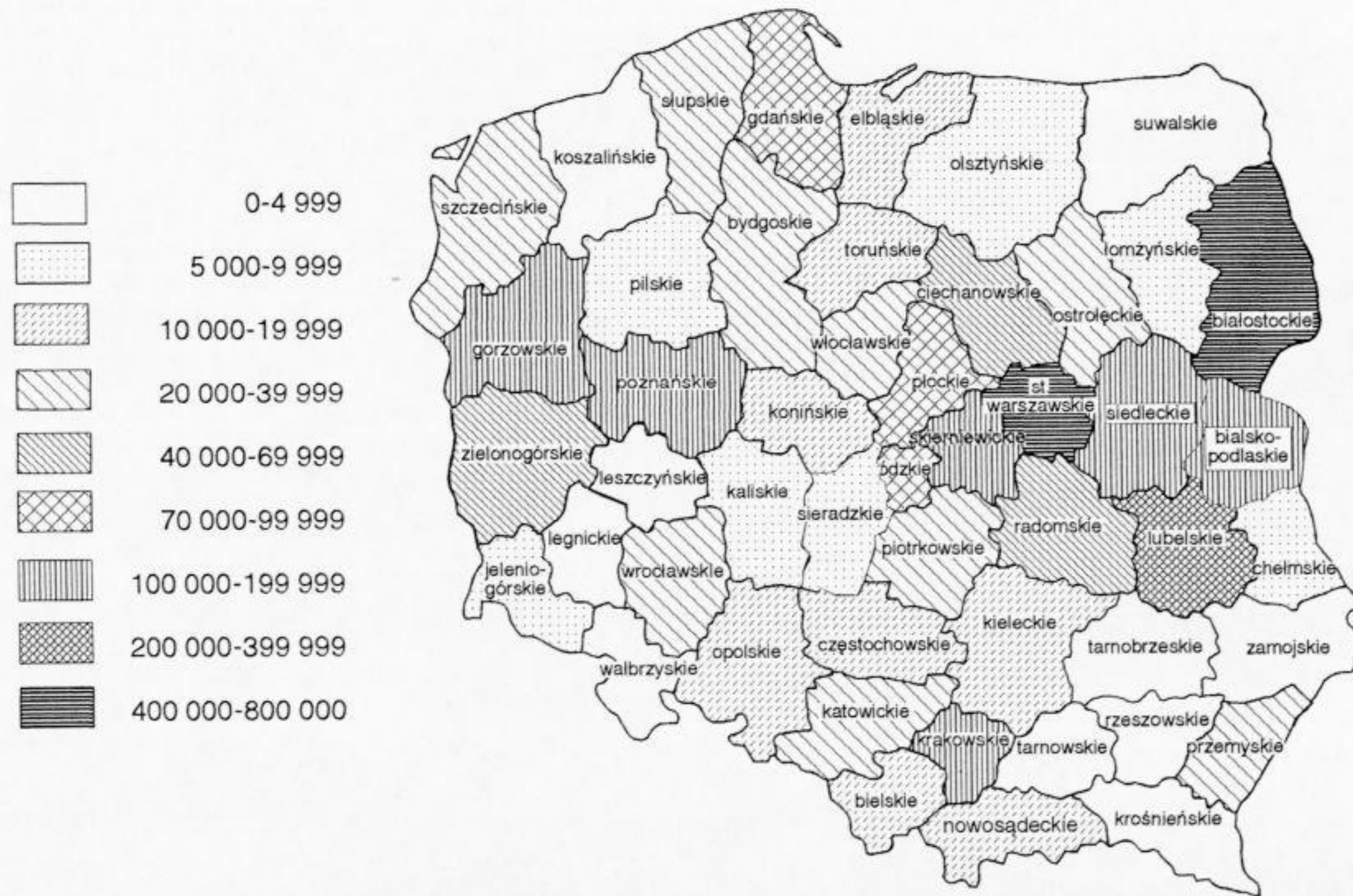


Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

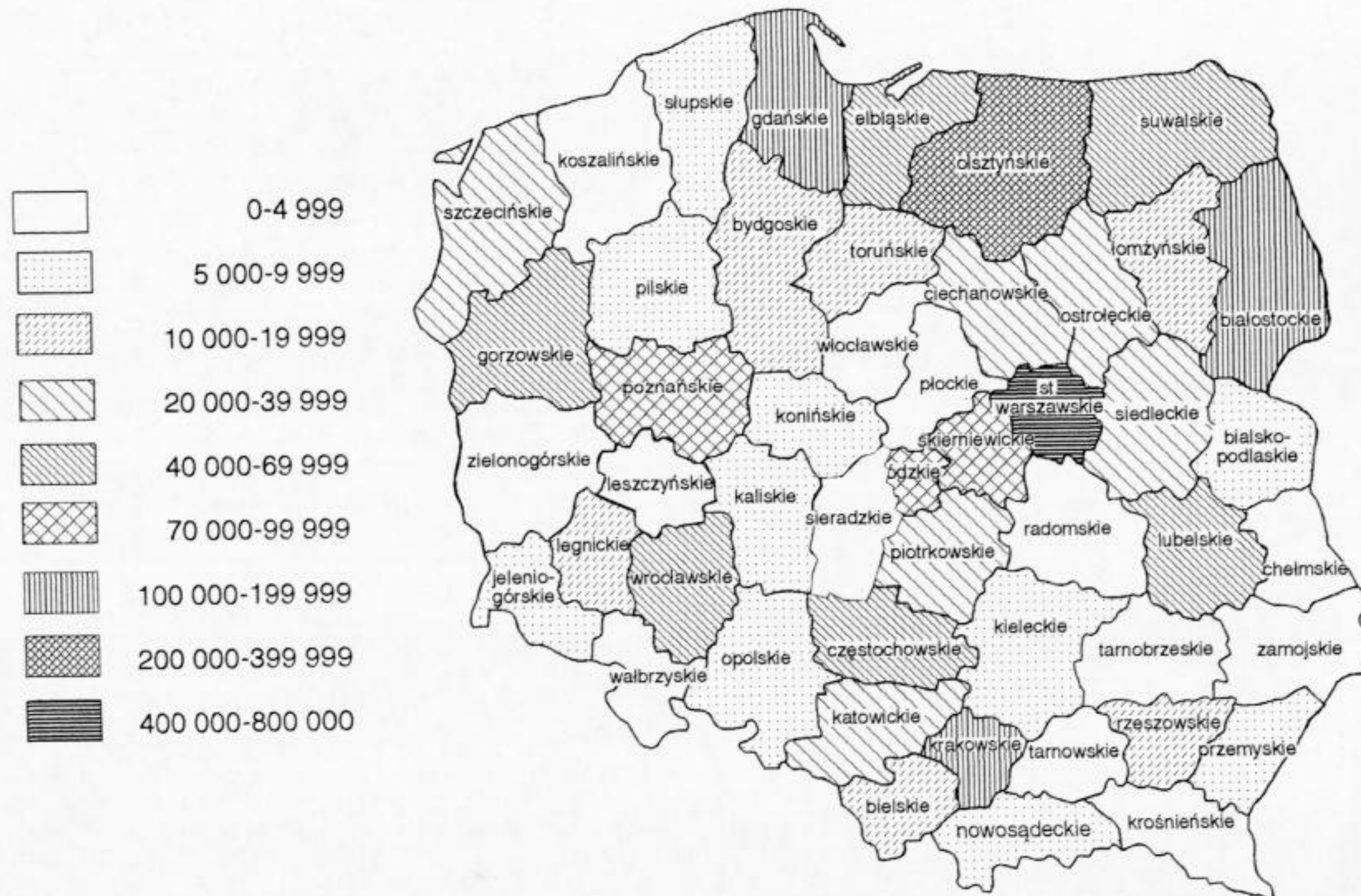
Przyjazdy turystów z Ukrainy w 1995 roku według województw



Przyjazdy turystów z Białorusi w 1995 roku według województw

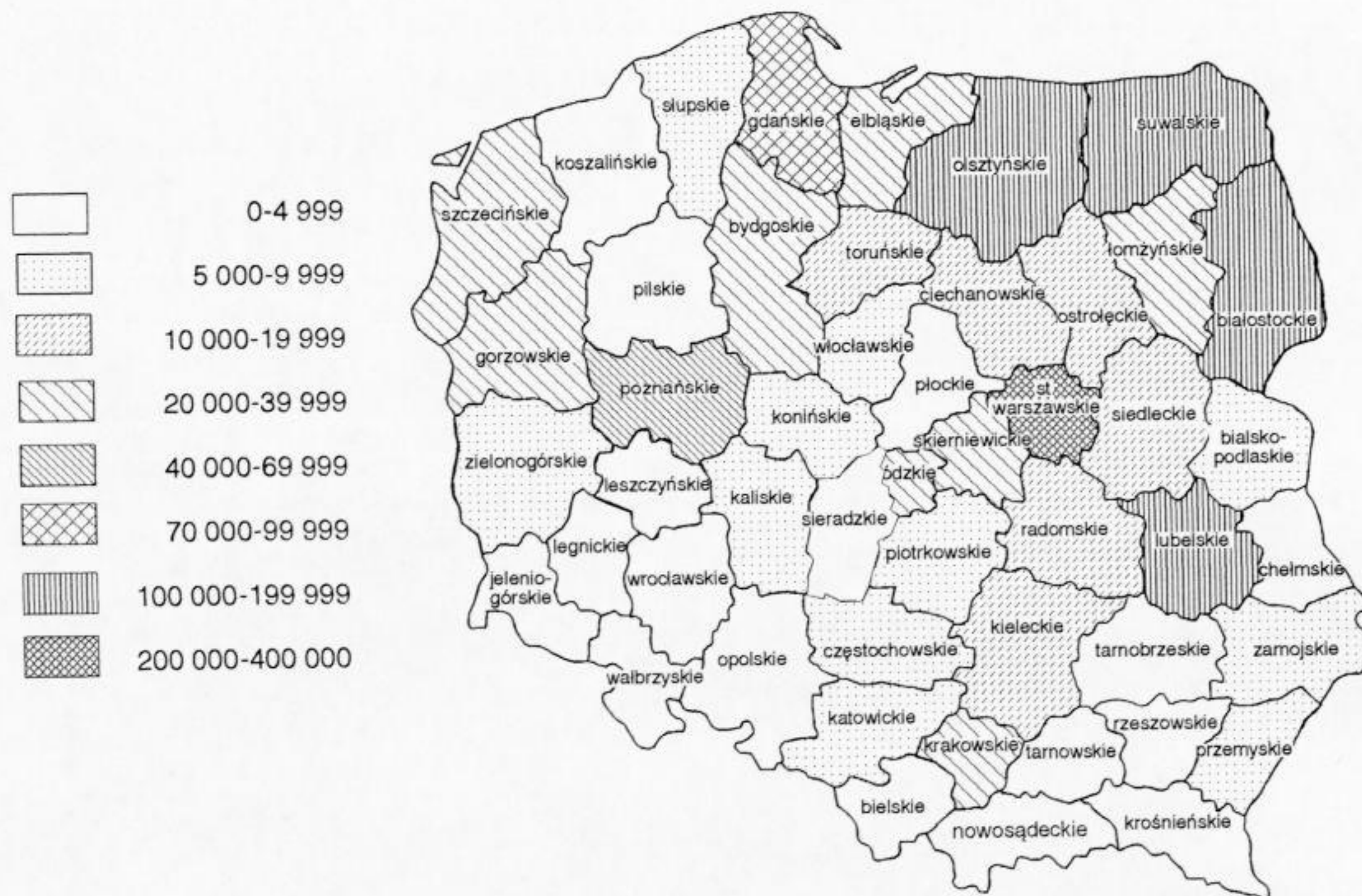


Przyjazdy turystów z Rosji w 1995 roku według województw

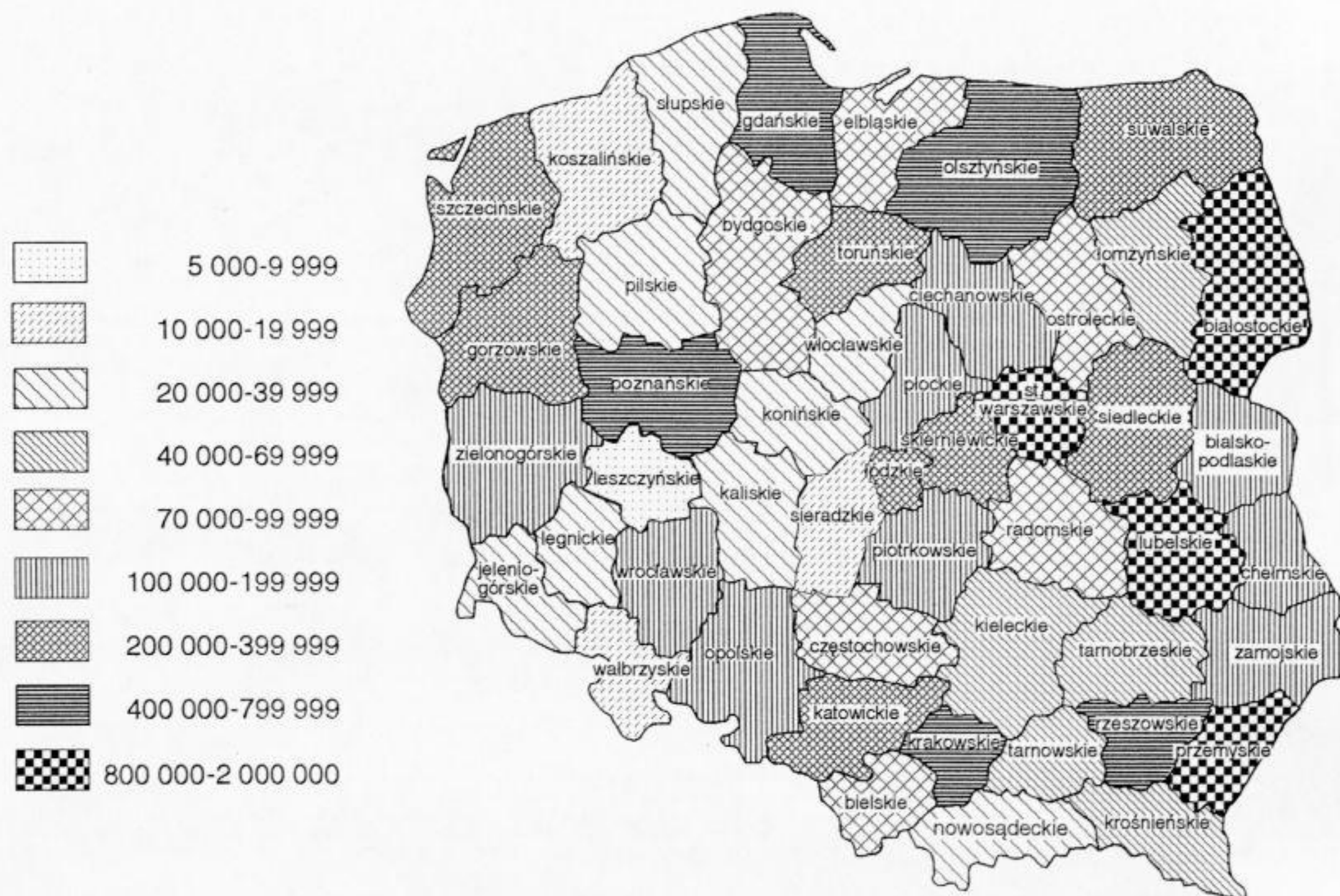


Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

Przyjazdy turystów z Litwy w 1995 roku według województw

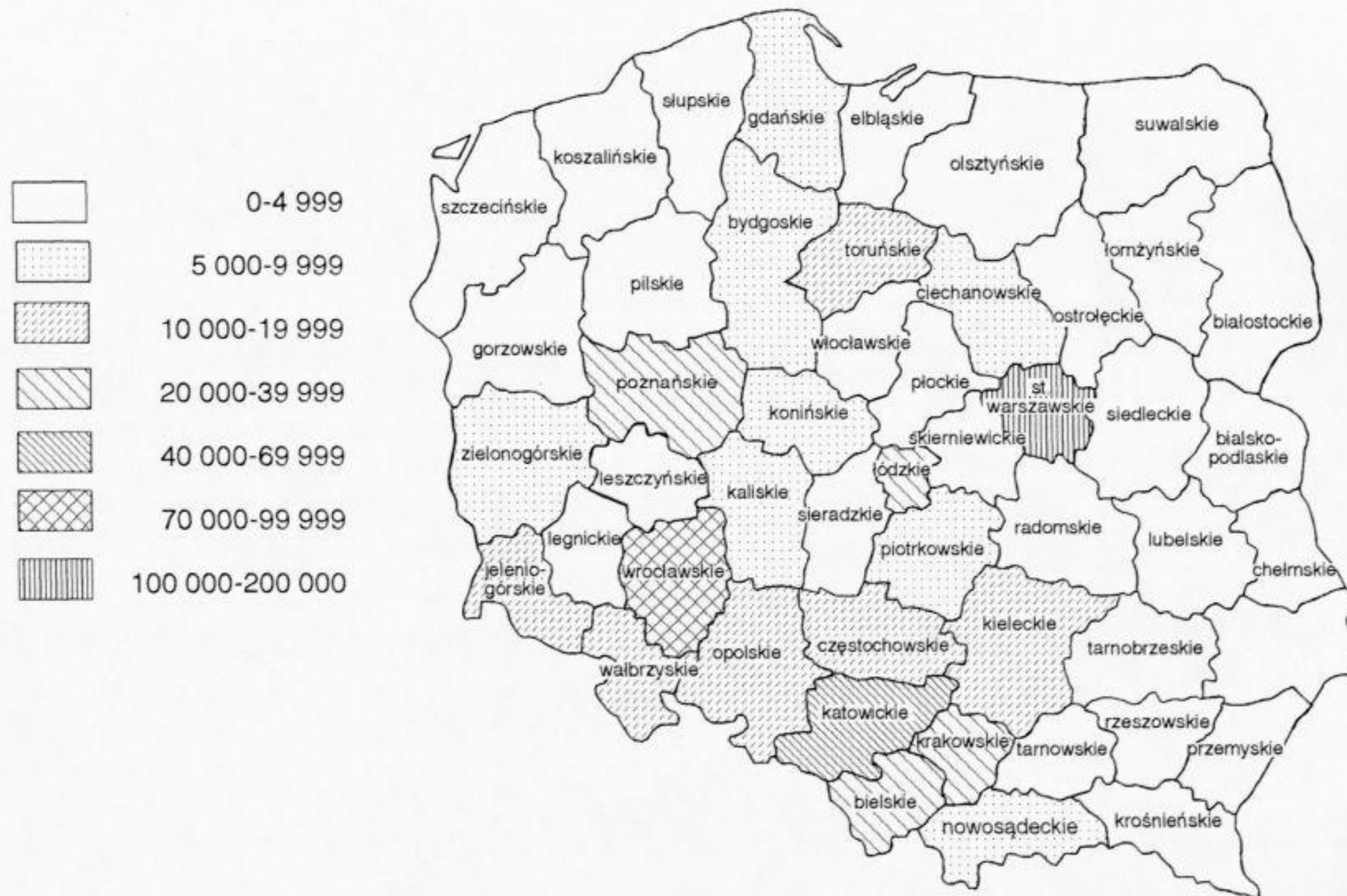


Przyjazdy turystów z byłego ZSRR w 1995 roku według województw



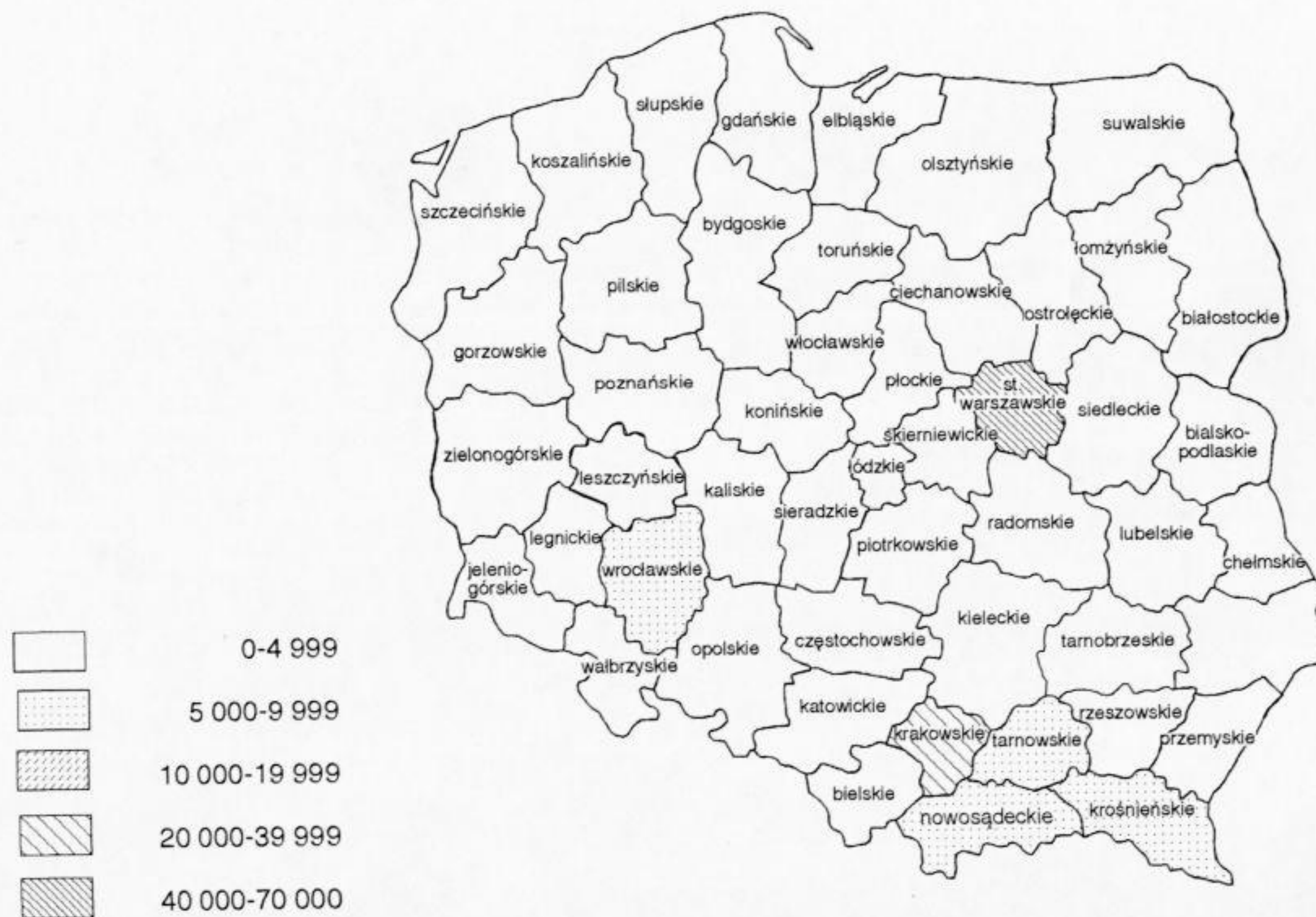
Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

Przyjazdy turystów z Czech w 1995 roku według województw



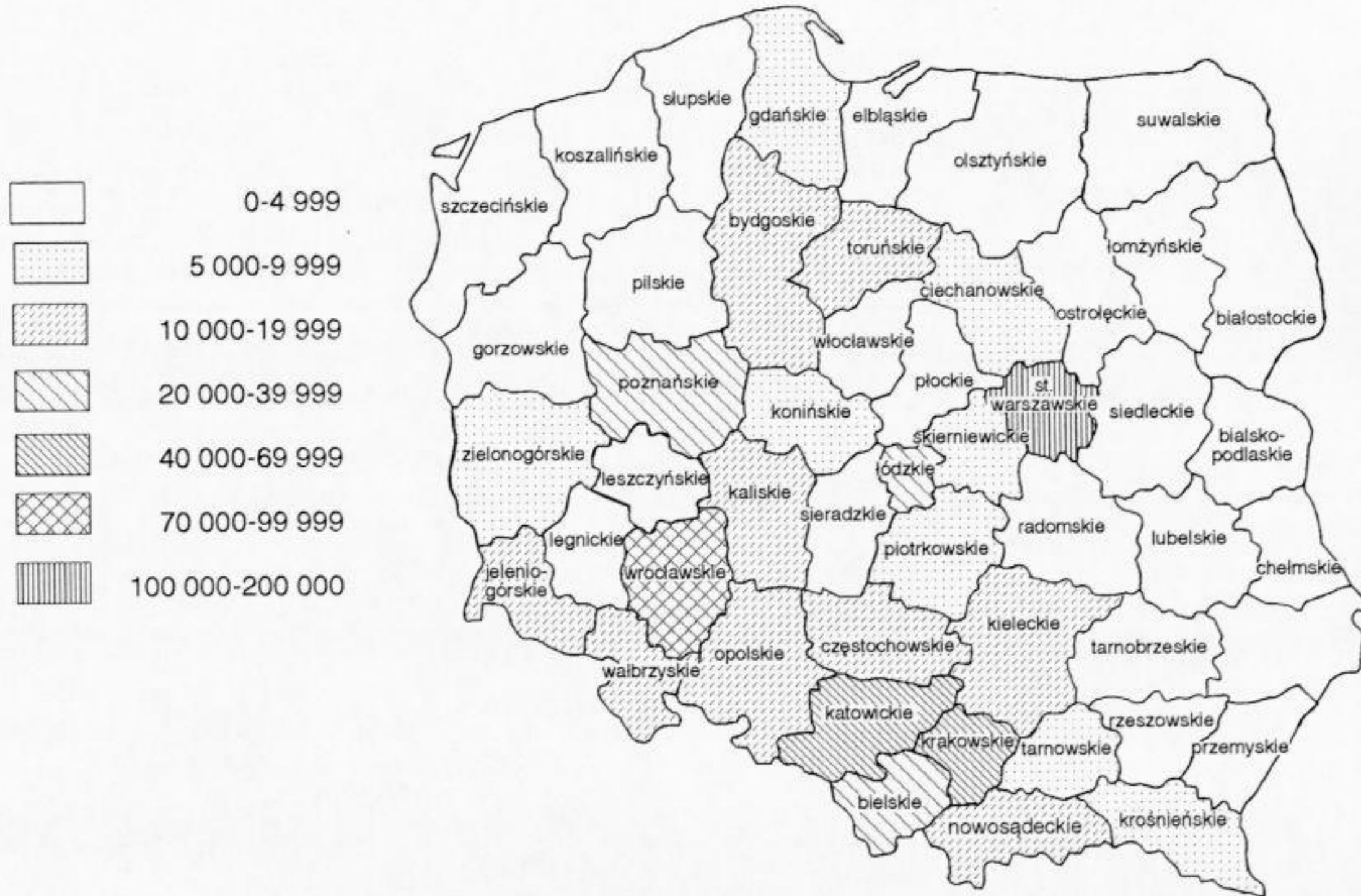
Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

Przyjazdy turystów ze Słowacji w 1995 roku według województw



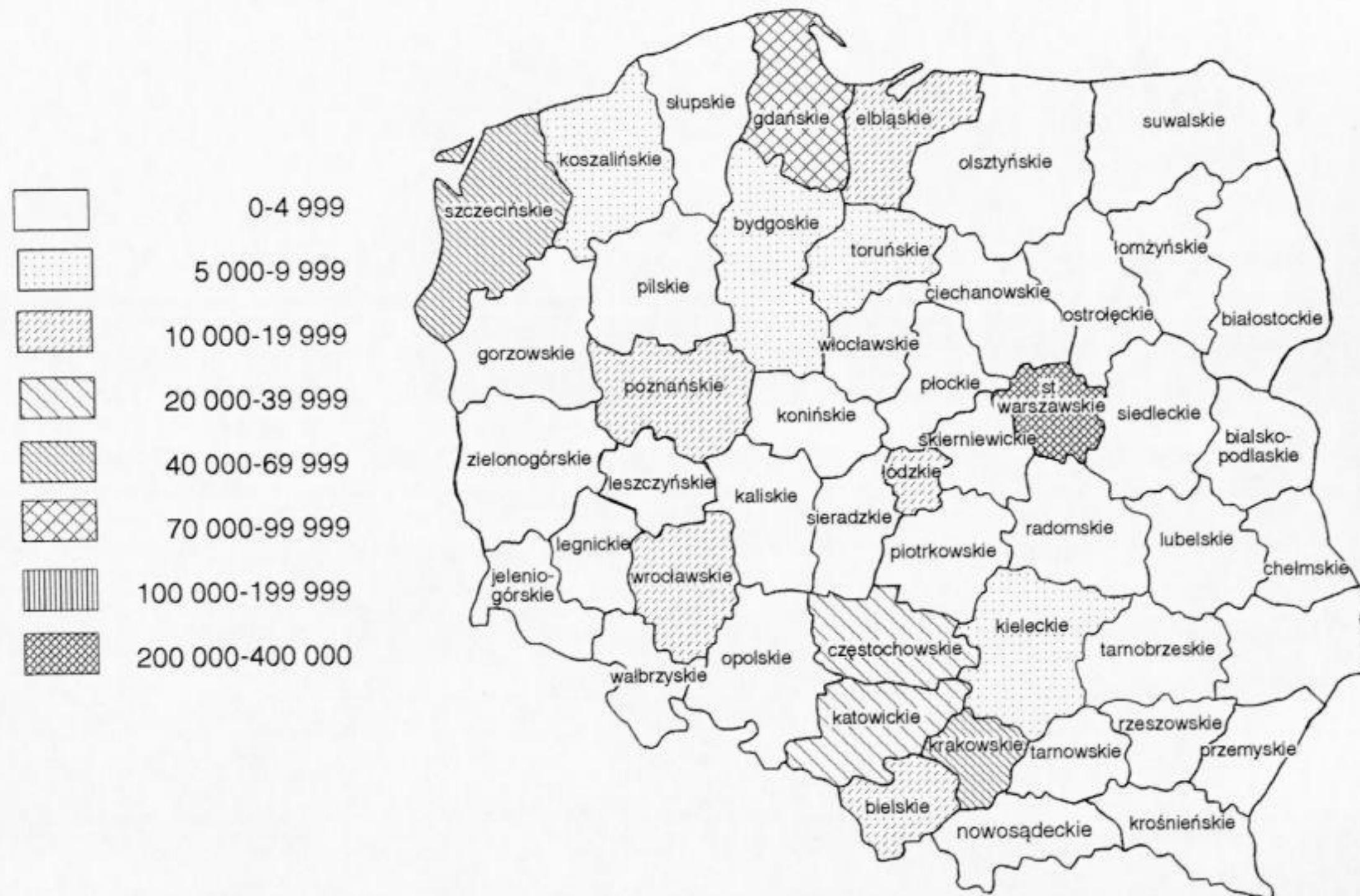
Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

Przyjazdy turystów z Czech i Słowacji razem w 1995 roku według województw

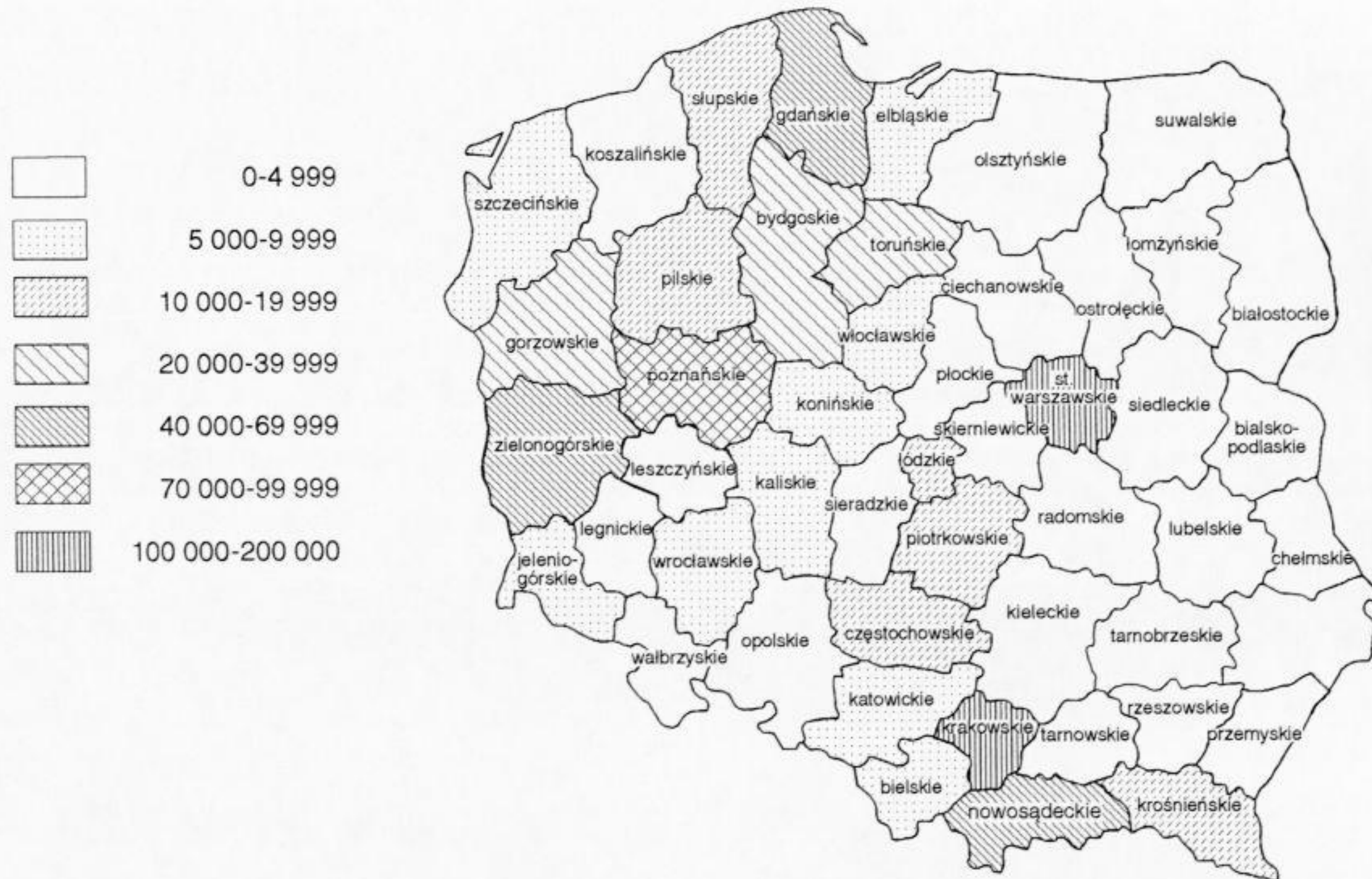


Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

Przyjazdy turystów z Austrii w 1995 roku według województw



Przyjazdy turystów z Holandii w 1995 roku według województw



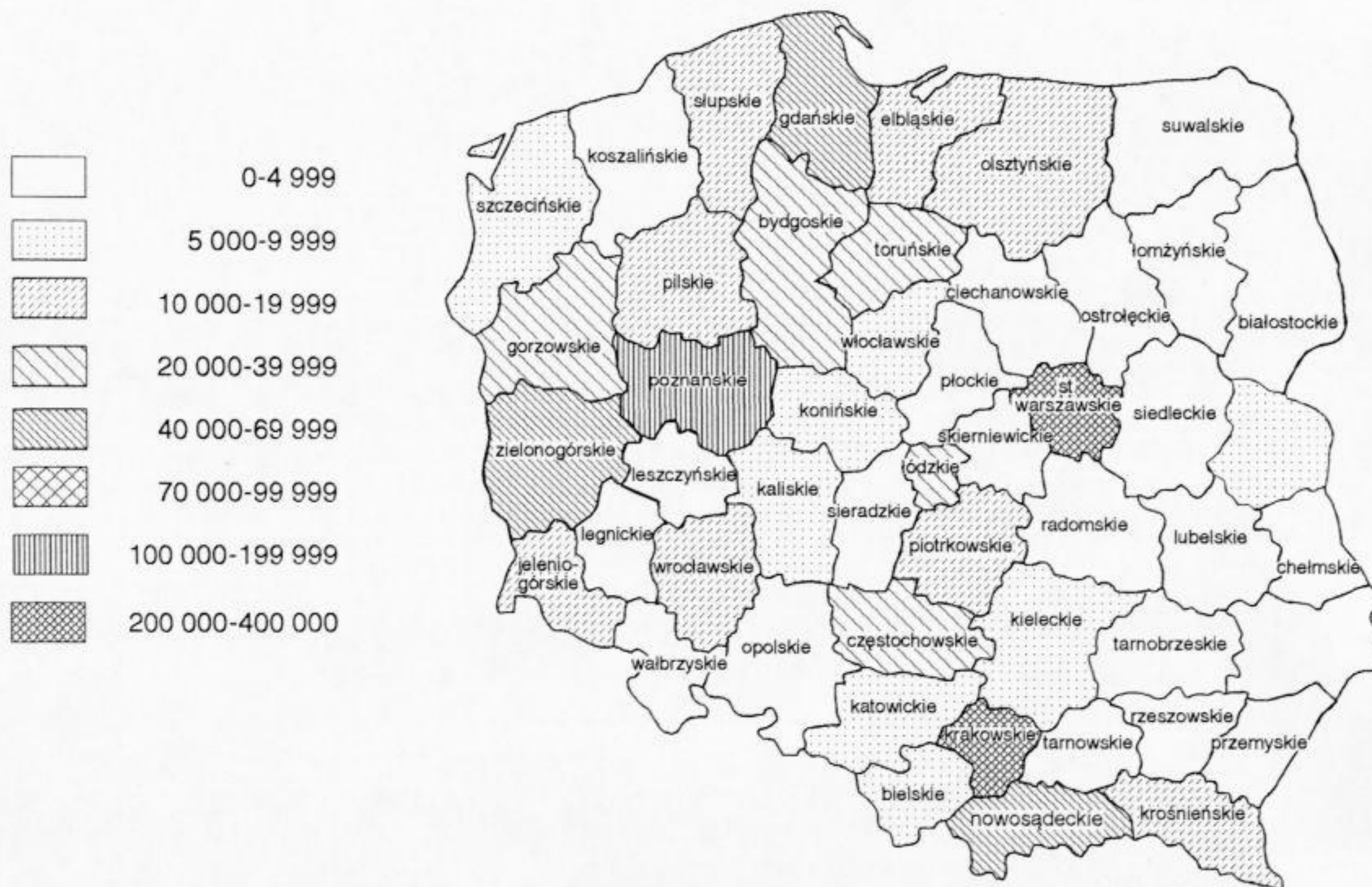
Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

Przyjazdy turystów z Belgii w 1995 roku według województw



Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

Przyjazdy turystów z krajów Beneluksu w 1995 roku według województw

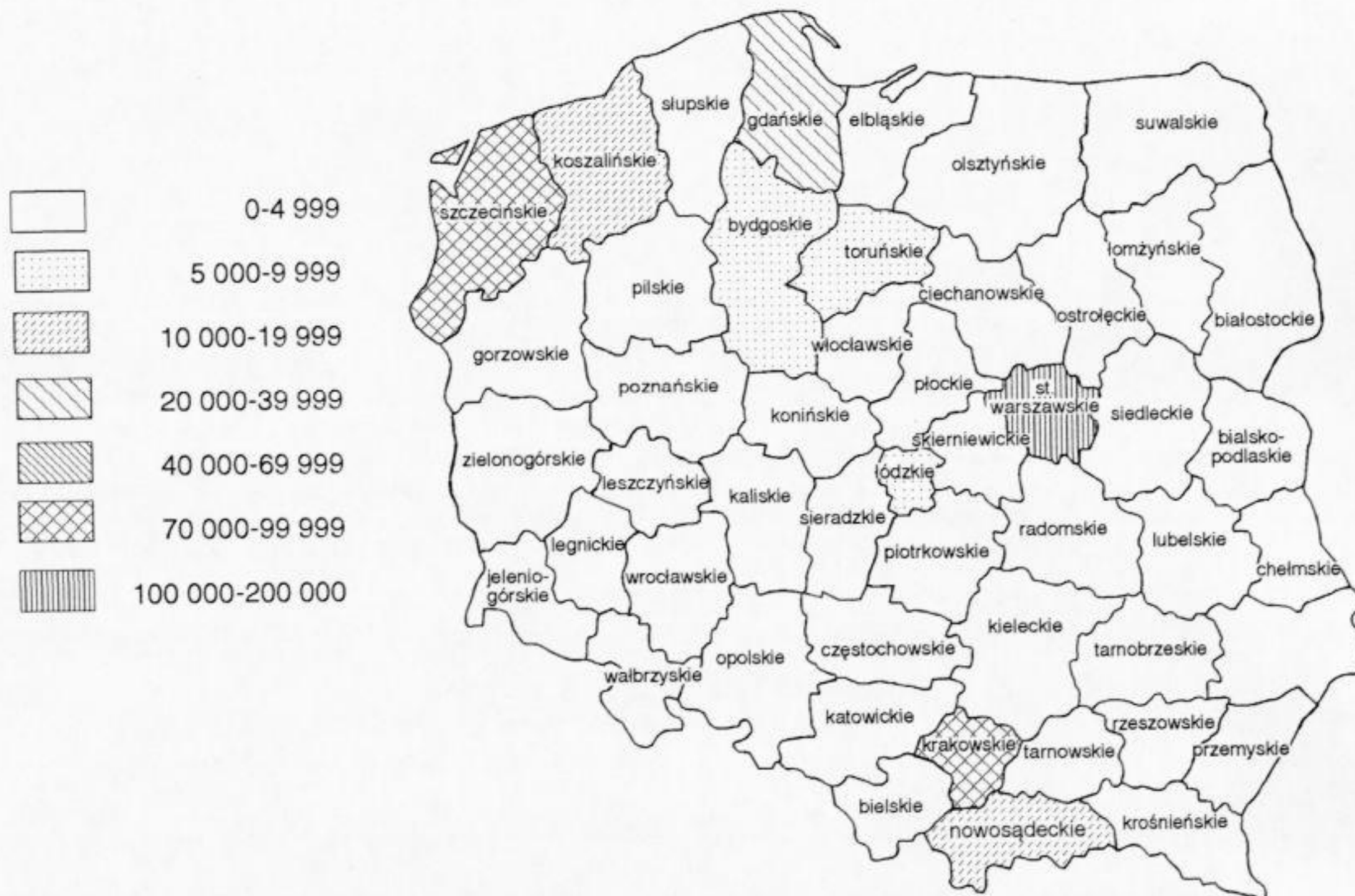


Przyjazdy turystów z Danii w 1995 roku według województw



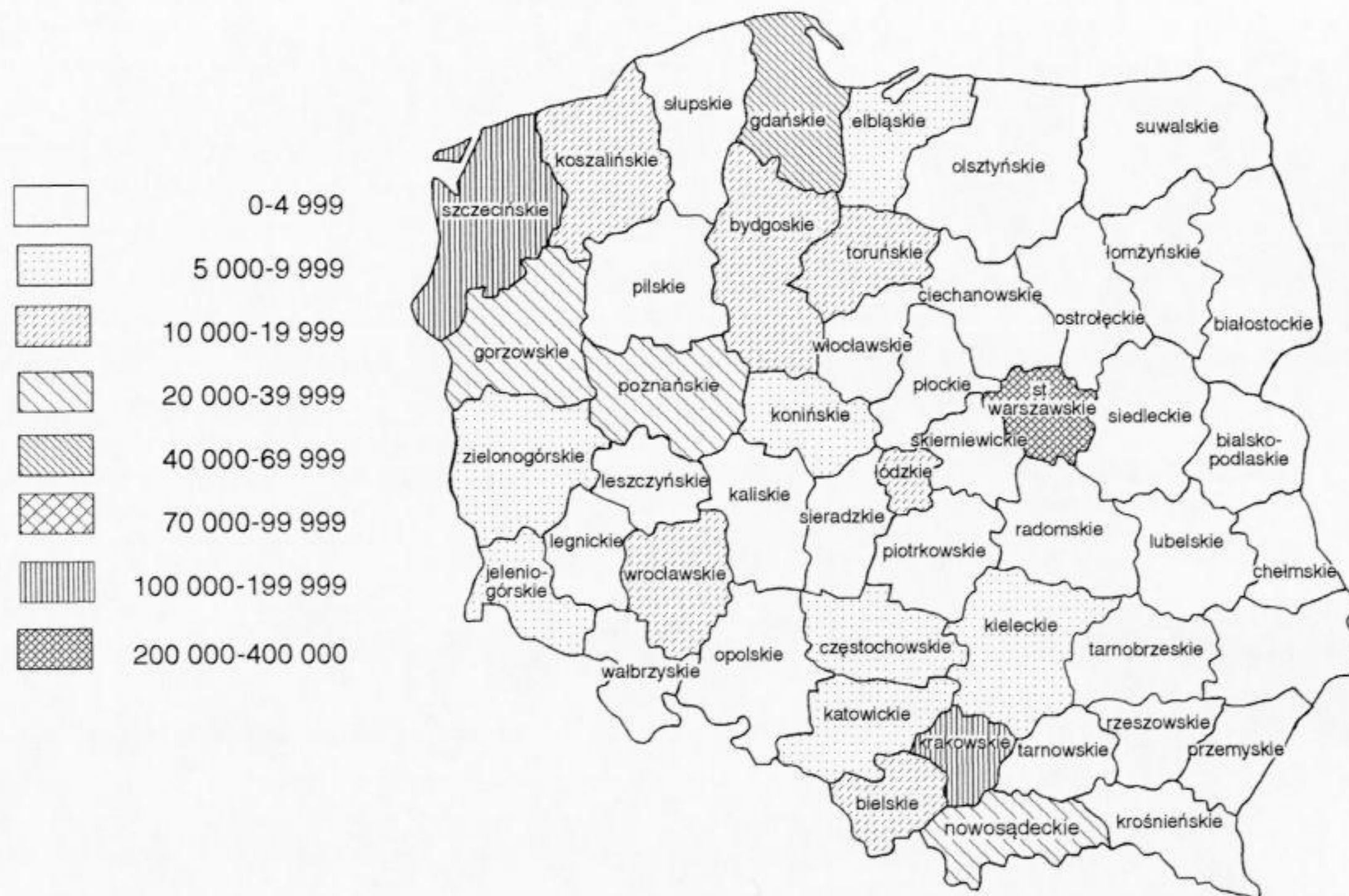
Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

Przyjazdy turystów ze Szwecji w 1995 roku według województw



Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

Przyjazdy turystów z krajów skandynawskich w 1995 roku według województw

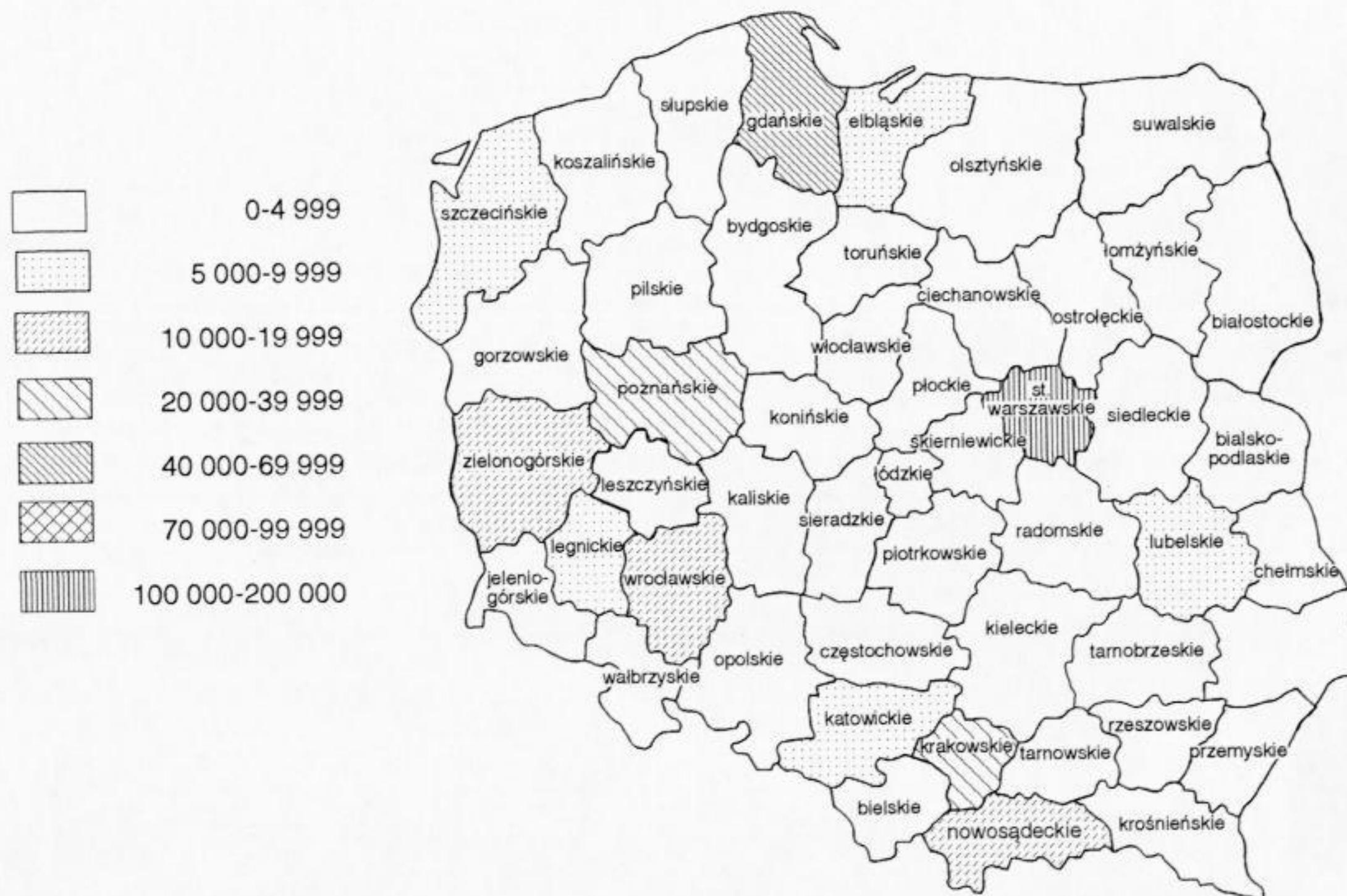


Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

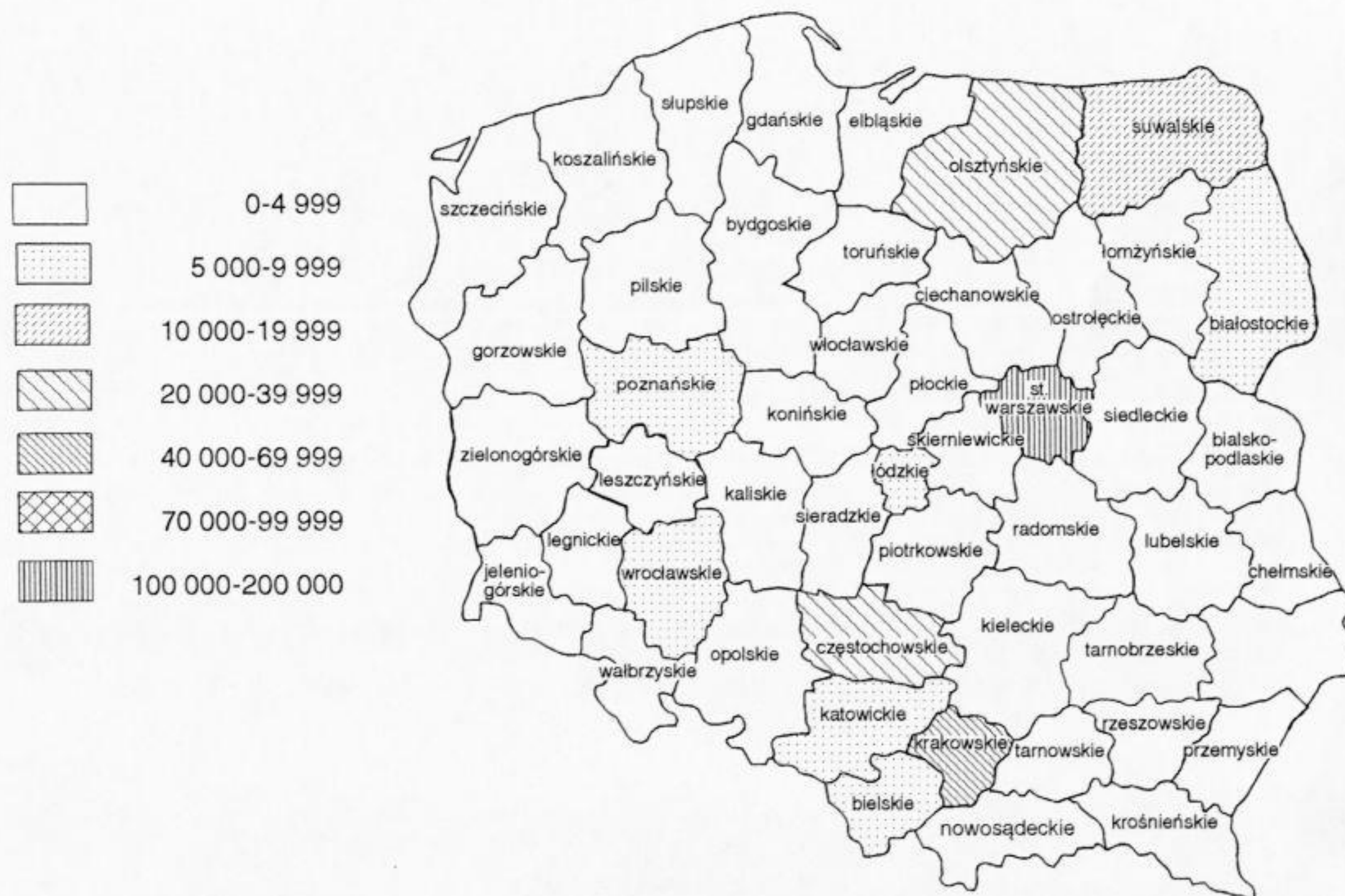
[illegible]

Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

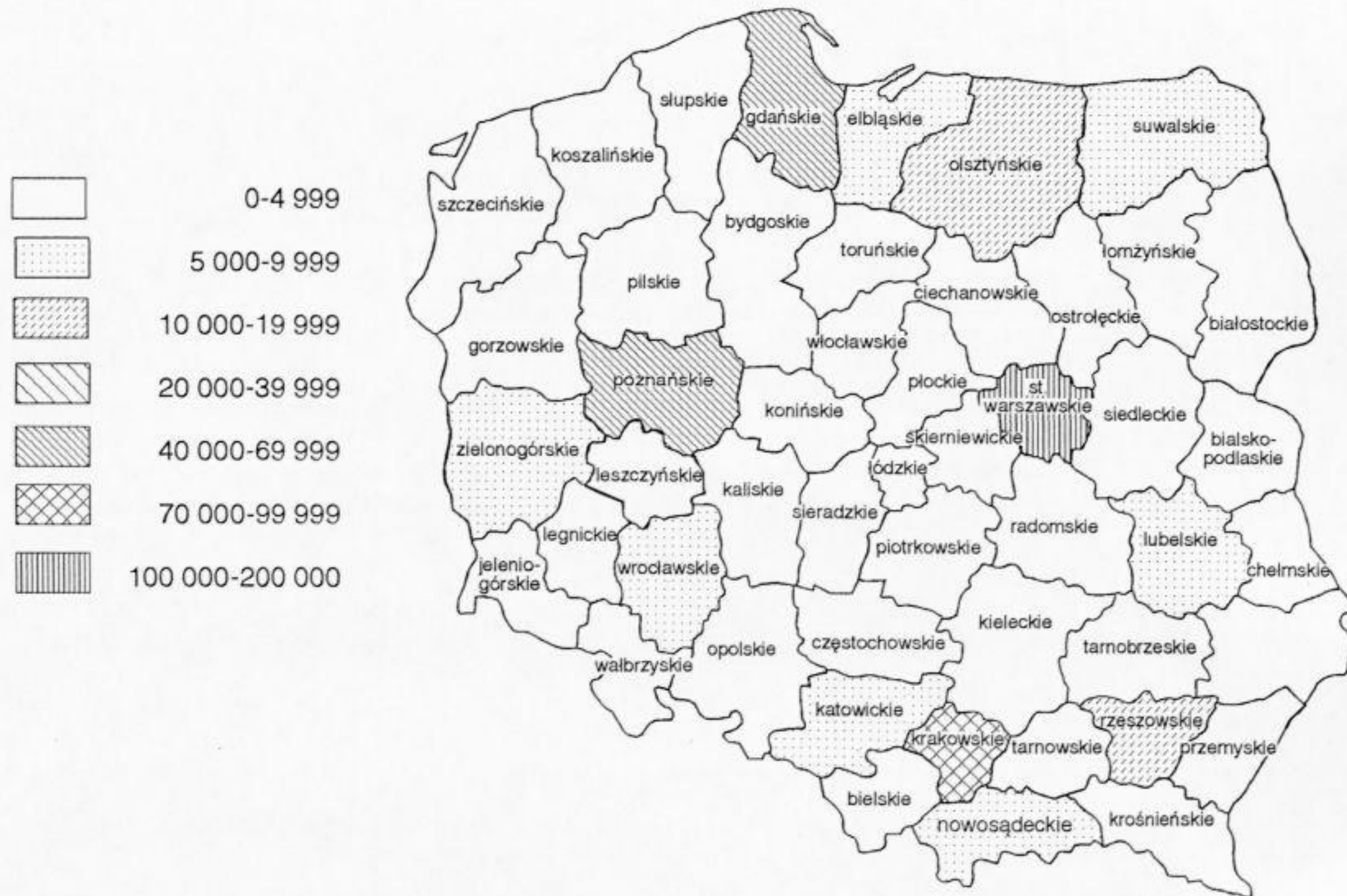
Przyjazdy turystów z Wielkiej Brytanii w 1995 roku według województw



Przyjazdy turystów z Włoch w 1995 roku według województw

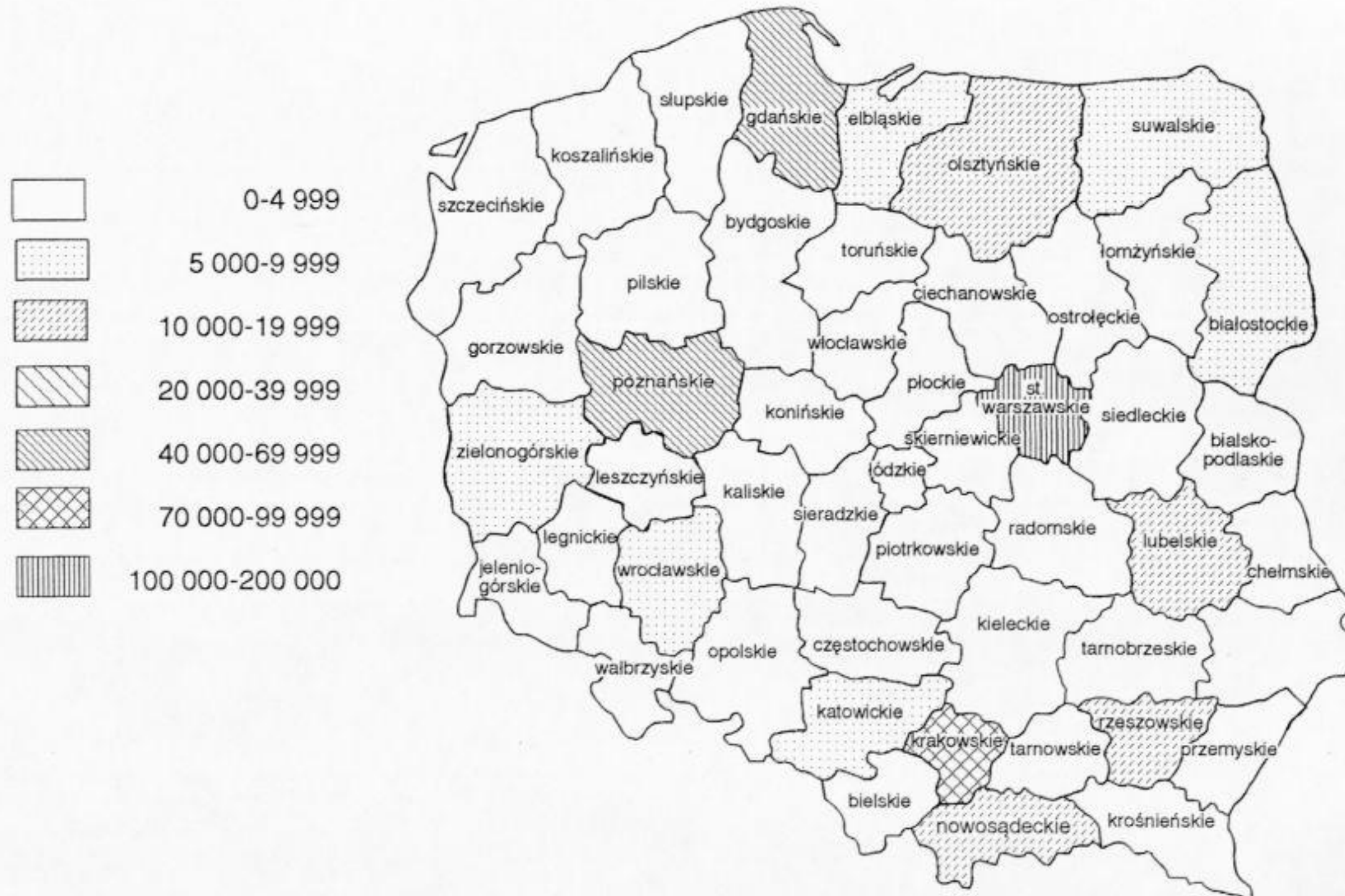


Przyjazdy turystów ze Stanów Zjednoczonych w 1995 roku według województw



Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

Przyjazdy turystów z Ameryki Północnej (USA, Kanada) w 1995 roku według województw



Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

III Rozmieszczenie przekroczeń granicy przez cudzoziemców przybywających na jeden dzień

Określa się, że w 1995 roku odwiedzających jednodniowych przybyło do Polski 63 020 tys.⁶ Strukturę według krajów przedstawia tabela.

Tab. 3 Przyjazdy odwiedzających jednodniowych do Polski w 1995 r. (w tys.)

Świat ogółem	63 020
kraje byłego ZSRR	3 570
Ukraina	1 635
Białoruś	1 125
Rosja	400
Litwa	280
inne kraje byłego ZSRR	120
Czechy i Słowacja	18 880
Czechy	14 650
Słowacja	4 230
Niemcy	40 480
inne kraje (poza sąsiednimi)	90

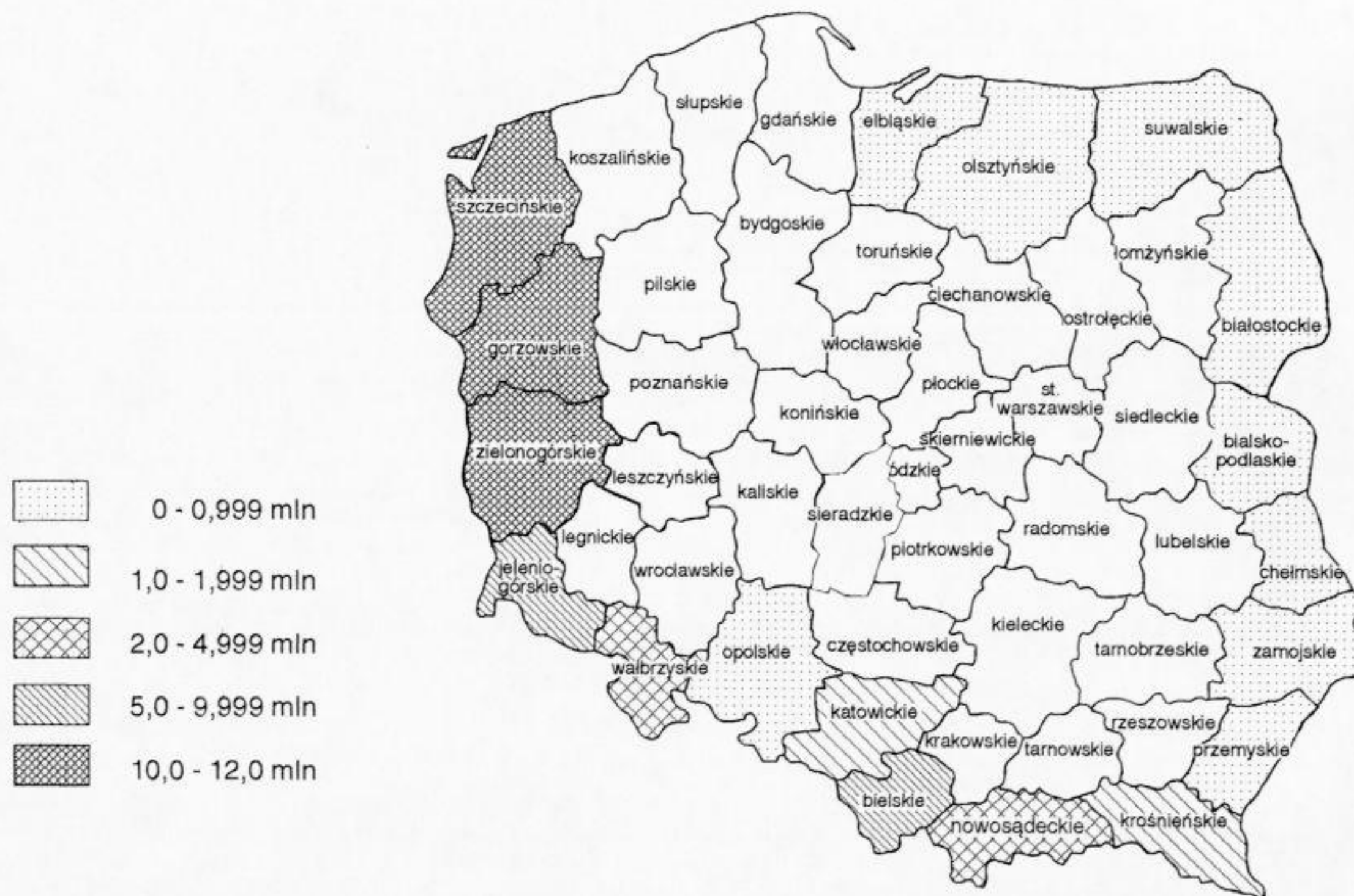
Oszacowanie przyjeżdżających jednodniowych do poszczególnych województw jest niezwykle trudne ze względu na brak bazy informacyjnej. W tym opracowaniu podjęto próbę oszacowania liczbowej struktury przekroczeń granicy w województwach przygranicznych. Pomocne było tu wspomniane we wstępie opracowanie GUS⁷. Jednak i na podstawie tego opracowania trudno wnioskować w jaki sposób poruszają się przyjezdni jednodniowi: w głąb kraju, czy wzdłuż granicy, pomimo, że pytano w opisywanych badaniach o odległość jaką respondent odbył od granicy. Skoncentrowano się więc na określeniu przekroczeń granicy w poszczególnych województwach przez przyjeżdżających jednodniowych.

Rezultaty w dwóch różnych ujęciach przedstawiają mapki.

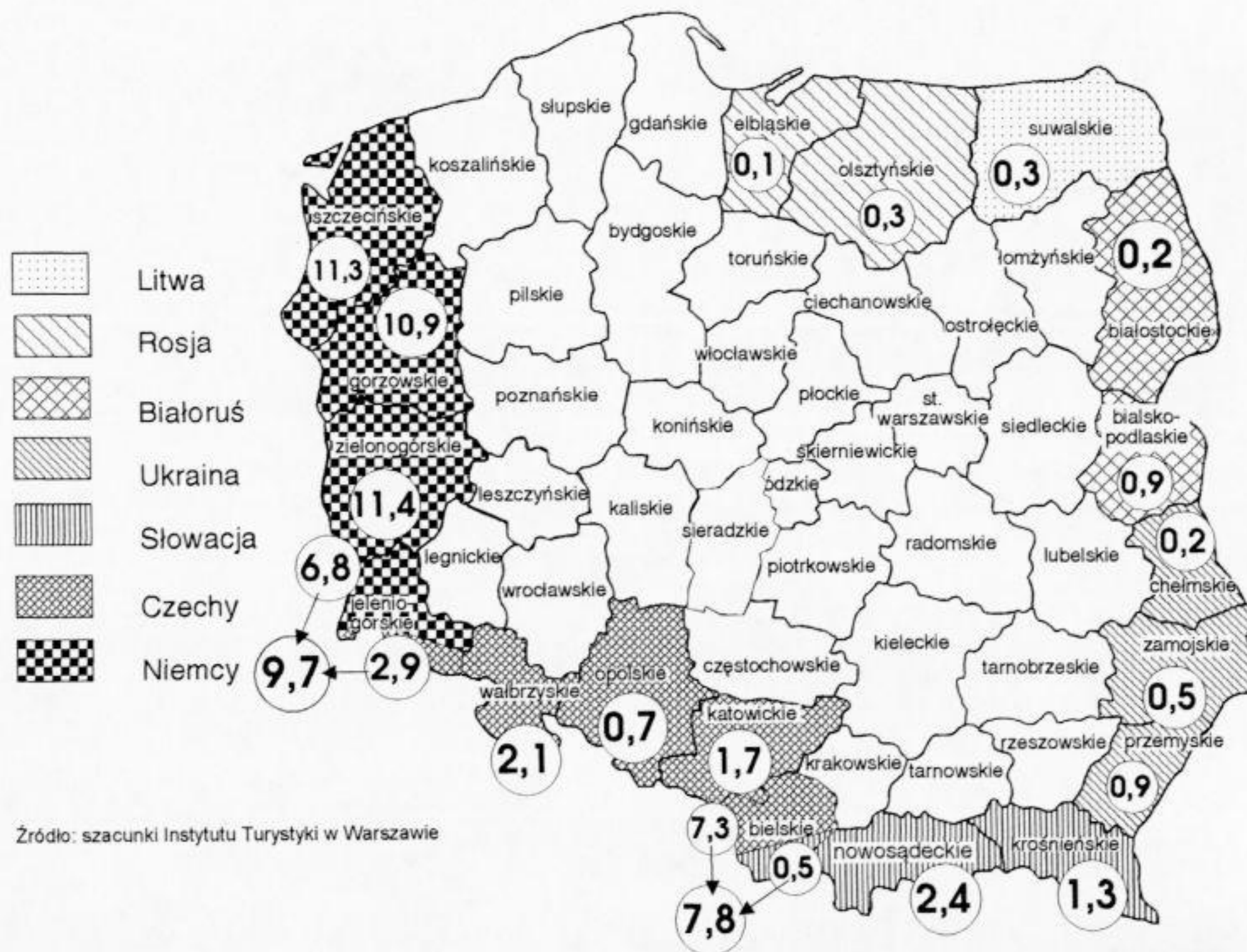
⁶ Witold Bartoszewicz, *op. cit.*

⁷ *Ruch graniczny... op. cit.*

Przekroczenia granicy w 1995 roku
przez cudzoziemców przybywających do Polski
na jeden dzień według województw (w mln)



Przekroczenia granicy w 1995 roku przez cudzoziemców
przybywających do Polski na jeden dzień według
województw i według krajów sąsiadujących (w mln)



Źródło: szacunki Instytutu Turystyki w Warszawie

Uwagi końcowe

- Najwięcej turystów zagranicznych odwiedziło województwa, na których terenie są duże ośrodki miejskie (warszawskie, krakowskie, poznańskie i gdańskie) i przygraniczne (lub położone w pobliżu granicy), do których tradycyjnie przyjeżdżają turyści z krajów sąsiednich (białostockie, ale również lubelskie oraz przemyskie, olsztyńskie i szczecińskie).
- Turyści zagraniczni częściej odwiedzają województwa nadmorskie i pojezierne niż województwa typowo górskie.
- Nieco inny obraz daje frekwencja turystów zagranicznych w polskich regionach turystycznych wyróżnionych przez Arthur D. Little Int., Inc., gdzie region "góry" potraktowany jest bardzo szeroko - tylko do regionu stołecznego przyjechało więcej turystów niż do tak określonej południowej części Polski.
- Wśród regionów utworzonych przez porozumienia międzywojewódzkie najczęściej odwiedzane jest Mazowsze a w dalszej kolejności Bałtyk i Pomorze, Wielkopolska i Ziemia Lubuska oraz Małopolska Zachodnia.
- Najwięcej przekroczeń granicy przez cudzoziemców odwiedzających Polskę na jeden dzień odnotowano w województwach graniczących z Niemcami (zielonogórskim i szczecińskim), najmniej w elbląskim (Rosja), białostockim (Białoruś) i chełmskim (Ukraina).

BIBLIOTEKA IT
Archiwum Prezesa
Naukowo-Badawczych